

РЕЦЕНЗИЯ

От: **проф. д-р Еленита Кирилова Великова**
Университет за национално и световно стопанство
Научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“ в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: **участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3963/16.12.2025 г. на Зам.-ректора по научноизследователска дейност при УНСС.**

Автор на дисертационния труд: **Димитър Валентинов Кръстев**
Тема на дисертационния труд: **„Консултантски проект за управление на програми във винения туризъм“**

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на Университета за национално и световно стопанство по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, съгласно Заповед № 3355/12.12.2023 г. на Ректора на УНСС. Обучението е осъществено в самостоятелна форма на обучение със срок от 05.12.2023 г. до 05.12.2028 г., като докторантът е отчислен с право на защита преди изтичане на срока на докторантурата.

- **Кратка биографична справка**

Димитър Валентинов Кръстев е роден на 24.09.1984 г. Средното си образование получава в Софийска професионална гимназия по туризъм, със специалност „Мениджмънт в хотелиерството“. През 2020 г. завършва образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Икономика на търговията“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов. През 2021 г. придобива образователно-квалификационна степен

„магистър“ по специалност „Мениджмънт на търговската дейност“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, както и образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Управление на международни проекти“ в Университета за национално и световно стопанство. От 2023 г. е докторант към катедра „Икономика на туризма“ при УНСС под научното ръководство на проф. д-р Мариана Кирилова Янева.

- *Кратка информация за изпълнението на индивидуалния план*

Докторантът е изпълнил ангажиментите, заложи в индивидуалния му план за обучение. Положени са успешно всички предвидени докторантски изпити, налични са изискуемите публикации по темата на дисертационния труд и е представен окончателен вариант на дисертационния труд.

Съгласно решение на Катедрения съвет на катедра „Икономика на туризма“ от 15.12.2025 г., докторантът е отчислен с право на защита поради изпълнение на индивидуалния план, успешно положени докторантски изпити, наличие на публикации и готовност за публична защита. Нормативните изисквания за откриване на процедура за защита са спазени изцяло.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- *Структура, обем*

Представеният за рецензиране дисертационен труд е разработен в обем от 165 страници. В структурно отношение трудът включва увод, три глави, заключение, списък на използваните литературни източници и приложения. В съдържателен план в дисертационния труд последователно са разгледани теоретичните основи на управленското консултиране и винения туризъм, като е открояна спецификата на винения туризъм като комплексна и териториално обвързана форма на туристическа дейност. Анализирани са добрите практики при управлението на програми и проекти във винения туризъм в национален и международен контекст, както и възможностите за национално и международно финансиране на проекти в тази област.

Особен акцент е поставен върху приложните аспекти на управленското консултиране, като е разработен интегриран консултантски модел за повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на компаниите, управляващи програми във винения туризъм. Представени са резултати от емпирично изследване (анкетно проучване), на основата на които са формулирани изводи, насоки и практически препоръки за усъвършенстване управлението на програми във винения туризъм в

България.

• *Оценка за: актуалност на темата; целта; задачите; обекта; предмета; основната теза на дисертационния труд.*

Темата на дисертационния труд е ясно и прецизно формулирана, като отразява актуални проблеми, свързани с развитието на винения туризъм и необходимостта от прилагане на професионални консултантски и проектни подходи при управлението на програми в този специфичен туристически сегмент. Уводът съдържа всички необходими реквизити и осигурява логична рамка на изследването. Актуалността на темата е убедително аргументирана, като е обоснована както от динамичното развитие на винения туризъм, така и от нуждата от по-структурирано и устойчиво управление на програмите и проектите в тази област.

Налице са и лични мотиви за разработване на темата, свързани с професионалния опит и практическата експертиза на докторанта в областта на проектното управление и консултантската дейност, които логично аргументират избора на изследователския проблем и придават на разработката отчетливо приложно-ориентиран характер.

Обектът и предметът на изследването са правилно и ясно дефинирани. Обект на изследването са компаниите, осъществяващи консултантска дейност при управлението на програми във винения туризъм, а предметът обхваща възможностите за разработване и внедряване на програми чрез инструментите на управленското и проектното консултиране.

Целта на дисертационния труд е да се изследва приложението на управленското консултиране при управлението на програми във винения туризъм в България, като се предложи интегриран модел за повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на компаниите в сектора. За постигането ѝ са формулирани пет изследователски задачи, които са логически последователни, взаимно обвързани и адекватни на поставената цел. Основната цел и задачите ясно отразяват извършената изследователска работа и определят логиката на изложението в дисертационния труд.

Изследователската теза е коректно и ясно формулирана, като се приема, че разработването и прилагането на интегриран консултантски модел за управление на програми във винения туризъм води до повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на компаниите, управляващи такива програми. Тезата е последователно разгърната и аргументирана чрез използването на общонаучни и приложни методи и подходи.

Методологическият инструментариум е подбран адекватно на

целите на изследването и включва съвкупност от количествени и качествени методи, които позволяват извършването на задълбочен и обоснован анализ. Формулираните ограничения са ясно обозначени и насочват изследването в рамките на конкретната проблематика, като не компрометират постигането на основната цел на дисертационния труд, а допринасят за неговата аналитична фокусираност и научна коректност.

- *Използвана научна литература (оценка на осведомеността на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд).*

Използваната в дисертационния труд научна литература свидетелства за добра теоретична осведоменост и задълбочено познаване на изследваната проблематика. Списъкът на литературните източници включва 82 източника, от които 20 на български език, 40 на чужд език и 22 интернет източника, което отразява стремеж към съчетаване на класически научни трудове със съвременни изследвания и актуални практически материали.

В дисертационния труд са използвани релевантни публикации, обхващащи проблемите на винения туризъм, управлението на проекти и програми, управленското консултиране, устойчивото развитие и финансирането в туризма. Това позволява изграждането на стабилна теоретична основа и адекватно позициониране на авторските разработки в контекста на съществуващите научни изследвания. Използваните източници са коректно цитирани, като са спазени утвърдените академични изисквания за позоваване. Литературният преглед е логично структуриран и функционално обвързан с целите и задачите на изследването, като подпомага аргументацията на авторската теза и анализа на емпиричните резултати.

В цялост изложението показва, че дисертантът е усвоил и интерпретирал значителен обем научна и специализирана литература, необходима за реализиране на поставените цели на дисертационния труд, като отделните части на изследването са балансираны и съразмерни спрямо теоретичната и приложната насоченост на разработката.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

- *Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд*

В първа глава на дисертационния труд е представен задълбочен теоретичен анализ на управленското и проектното консултиране, както и на спецификите на винения туризъм като комплексна и териториално обвързана форма на туристическа дейност. Разгледани са основни концепции, дефиниции и подходи на утвърдени български и чуждестранни автори, свързани с управлението на проекти, програми и

консултантската дейност в туризма. Открояна е връзката между проектното консултиране и стратегическото развитие на винения туризъм, като е анализирана ролята на консултантските услуги за координация, управление на ресурсите и повишаване на конкурентоспособността на туристическите предприятия. Изяснени са спецификите и предимствата на прилагането на управленско консултиране при изпълнението на програми и проекти във винения туризъм в България.

Във втора глава е извършен анализ и оценка на управлението на програми и проекти във винения туризъм в международен и национален контекст. Представени са добри практики от водещи винени дестинации, като акцентът е поставен върху механизмите за планиране, финансиране и управление на проекти. Разгледани са възможностите за национално и международно финансиране на проекти във винения туризъм, като са анализирани релевантни програми и финансови инструменти. Направена е оценка на състоянието и потенциала на винения туризъм в България, като е обоснована необходимостта от прилагане на професионален консултантски подход при управлението на програмите в сектора. В тази глава са представени и методиката и инструментариумът на емпиричното изследване, включително особеностите при разработването на анкетното проучване, използваните показатели и ограниченията на изследването.

В трета глава са анализирани резултатите от проведеното емпирично изследване, като е изграден профил на изследваните компании и е направена оценка на практиките по управление на програми във винения туризъм. Представен е интегриран консултантски модел за управление на програми, насочен към повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на компаниите, опериращи в сектора. Формулирани са конкретни насоки, действия и препоръки за прилагане на консултантски проекти във винения туризъм, като са открити ключови области на въздействие, очаквани ползи и потенциални рискове. Посочени са и предизвикателствата и перспективите пред развитието на програмния подход във винения туризъм в България.

Приложенията към дисертационния труд допълнително потвърждават обема и задълбочеността на извършената изследователска работа, както и коректното прилагане на използвания методологически инструментариум. Дисертационният труд е написан на много добър научен език и стил, терминологията е използвана прецизно и последователно, а техническото оформление отговаря на изискванията за подобен тип научни разработки. Използваната библиография е адекватна на целите и обхвата на изследването.

- *Обръща се внимание на използваната методология*

В дисертационния труд е приложена комплексна методология, основана на съвкупност от общонаучни и приложни изследователски подходи и методи, адекватни на поставената цел и на спецификата на изследваната проблематика. Докторантът използва системен подход, сравнителен анализ и синтез, индукция и дедукция, експертен метод, както и социологически методи на изследване.

За целите на емпиричната част са приложени анкетно проучване и дълбочинни интервюта, които позволяват събирането и анализирането на първична информация относно практиките по управление на програми във винения туризъм. Използвани са също методи на наблюдение и сравнение, както и комбиниран и диференциран подход за оценка на получените резултати. Подбраният методологически инструментариум е последователно приложен и осигурява достоверност и обоснованост на направените изводи.

• Дава се оценка на изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд.

Получените научни и научно-приложни резултати дават основание да се направи изводът, че целта на дисертационния труд е постигната, а формулираните изследователски задачи са успешно изпълнени. Проведеният анализ и разработеният интегриран консултантски модел потвърждават основната изследователска теза, свързана с ролята на управленското и проектното консултиране за повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на компаниите, управляващи програми във винения туризъм. Работните хипотези са аргументирани и доказани чрез използването на адекватна методология и чрез интерпретацията на резултатите от емпиричното изследване. В цялост дисертационният труд демонстрира логическа завършеност, методологическа последователност и съответствие между цел, задачи, методи и резултати.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

• Оценка за приносите, посочени от дисертанта

Дисертационният труд е посветен на актуален и значим проблем, който все още е недостатъчно изследван в българската литература по винен туризъм. Това дава възможност за редица новаторски моменти и обосновани заключения, които в значителна степен ще подобрят туристическата дейност.

• Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд.

Приемам изведените от докторанта научни и научно-приложни

приноси, като считам, че направената от него самооценка е реалистична и аргументирана. В дисертационния труд могат да бъдат открити следните по-съществени приносни моменти с теоретичен и приложен характер:

- Систематизирани са теоретичните постановки и управленските подходи, свързани с проектното и управленското консултиране в туризма, като е изяснена тяхната приложимост в сферата на винения туризъм.
- Анализирани са спецификата на винения туризъм като комплексна форма на туристическа дейност, която изисква програмен и интегриран управленски подход, включващ взаимодействието между различни заинтересовани страни.
- Проучени са добри практики и възможности за финансиране на програми и проекти във винения туризъм в национален и международен контекст, което разширява познанията за приложимите финансови и управленски инструменти в сектора.
- Разработен е авторски интегриран консултантски модел за управление на програми във винения туризъм, насочен към повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на компаниите, опериращи в тази област.
- Формулирани са практически насоки и препоръки за прилагане на консултантски проекти при управлението на програми във винения туризъм в България, както и са очертани перспективи за развитие на този туристически сегмент.

Посочените приносни моменти са резултат от самостоятелната изследователска работа на автора. Те допринасят за обогатяване на теорията и практиката в областта на управлението на туризма и проектното консултиране и предлагат приложима рамка за по-ефективно управление на програми във винения туризъм в дестинация България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

• *Посочват се публикациите*

Докторантът има 2 публикации, свързани с темата на дисертационния труд, които отразяват основни аспекти на изследваната проблематика и представят резултати от проведеното научно изследване. Публикациите включват научна статия и монография, публикувани според изискванията. Статията е реализирана в съавторство, като авторският принос на докторанта е ясно открит и коректно деклариран.

• Дава се оценка на степента на разпространение на получените резултати в научната литература.

Считам, че представените публикации реално отразяват научните

резултати на докторанта и са достатъчно представителни за публичното оповестяване на изводите и научно-приложните резултати от дисертационния труд пред академичната общност и заинтересованите среди от практиката.

Публикационната активност по темата на дисертационния труд покрива и надвишава минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, което е потвърдено и с решението на научното жури за допускане на докторанта до публична защита.

6. Оценка на автореферата

- *Дава се оценка на коректността и степенята на отразяване на съдържанието на дисертационния труд в автореферата.*

Авторефератът достоверно и коректно отразява съдържанието на дисертационния труд. Той е разработен в обем от 63 страници компютърно набран текст и е представен на български и английски език, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и правилниците на УНСС.

По структура авторефератът включва: обща характеристика на дисертационния труд, структура и съдържание, синтезирано изложение на основните резултати, справка за научните и научно-приложните приноси, списък на публикациите по темата на дисертационния труд и декларация за авторство и оригиналност. Изложението в автореферата е ясно, систематизирано и в логическо съответствие с основния текст на дисертацията, като позволява на читателя да добие пълна и обективна представа за целите, методологията, получените резултати и приносите на изследването.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд представлява завършено и цялостно научно изследване, поради което не формулирам съществени критични бележки по отношение на неговата структура, методология и постигнати резултати. Като препоръка за бъдеща научноизследователска работа може да се посочи възможността докторантът да разшири и задълбочи изследванията си в посока на емпирично тестване на разработения интегриран консултантски модел в по-широк кръг компании и дестинации. Формулираната препоръка има развиващ характер и не поставят под съмнение научните и научно-приложните качества на дисертационния труд.

8. Заключение

В дисертационния труд са формулирани ясни цели и изследователски задачи, които докторантът Димитър Валентинов Кръстев е постигнал и изпълнил убедително. Изследването се отличава със задълбочен и систематичен характер, добра аргументация и коректно прилагане на избраната методология. Проучени са както утвърдени научни източници, така и актуални нормативни и програмни документи, релевантни за изследваната проблематика. Извършените анализи са логически последователни и обосновани, а формулираните изводи и препоръки произтичат пряко от резултатите на теоретичното и емпиричното изследване. Направената от докторанта самооценка на научните и научно-приложните приноси е реалистична и съответства на действително постигнатите резултати. Докторантът има публикации по темата на дисертационния труд, чрез които научните резултати са представени и популяризирани пред академичната общност и практиката. Рецензираният дисертационен труд представлява самостоятелно научно постижение, което със своята тематика, теоретични обобщения, приложни модели, изводи и препоръки има съществено значение за теорията и практиката в областта на управлението на програми във винения туризъм.

Всичко изложено ми дава основание категорично да предложи на уважаемите членове на научното жури да гласуват „ЗА“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“ на Димитър Валентинов Кръстев, докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Икономика на туризма“ при Университета за национално и световно стопанство.

Дата 12.02.2026 г.
гр. София

Рецензент:
(проф. д-р Еленита Великова)

REVIEW

By: Prof. Dr. Elenita Kirilova Velikova
University of National and World Economy
Scientific field: Economics and Management (Tourism)

Regarding: A doctoral dissertation submitted for the award of the educational and scientific degree “Doctor” in the scientific field Economics and Management (Tourism) at the University of National and World Economy.

Grounds for presenting the review: Participation as a member of the scientific jury for the public defence of the doctoral dissertation, in accordance with Order No. 3963/16.12.2025 of the Vice-Rector for Research Activities at the University of National and World Economy.

Author of the doctoral dissertation: **Dimitar Valentinov Krastev**

Title of the doctoral dissertation: **“A Consulting Project for Programme Management in Wine Tourism”**

1. Information about the Doctoral Candidate

The doctoral candidate was enrolled in a doctoral programme at the Department of Tourism Economics, Faculty of Infrastructure Economics, at the University of National and World Economy, in the scientific field Economics and Management (Tourism), in accordance with Order No. 3355/12.12.2023 issued by the Rector of the University of National and World Economy.

The doctoral training was conducted in an individual (part-time) form of study for the period from 05.12.2023 to 05.12.2028, and the doctoral candidate was deregistered with the right to public defence prior to the expiration of the doctoral programme period.

- *Brief biographical note*

Dimitar Valentinov Krastev was born on 24 September 1984. He completed his secondary education at the Sofia Vocational High School of Tourism, specialising in Hotel Management. In 2020, he obtained the

educational and qualification degree Bachelor in Trade Economics at D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov. In 2021, he obtained the educational and qualification degree Master in Commercial Activity Management at D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov, as well as the educational and qualification degree Master in International Project Management at the University of National and World Economy. Since 2023, he has been a doctoral candidate at the Department of Tourism Economics at the University of National and World Economy under the scientific supervision of Prof. Dr. Mariana Kirilova Yaneva.

- *Brief information on the implementation of the individual study plan*

The doctoral candidate has fulfilled all commitments set out in his individual study plan. All required doctoral examinations have been successfully passed, the necessary publications related to the topic of the doctoral dissertation are available, and the final version of the doctoral dissertation has been submitted.

Pursuant to a decision of the Departmental Council of the Department of Tourism Economics dated 15.12.2025, the doctoral candidate was deregistered with the right to public defence due to the completion of the individual study plan, the successful completion of doctoral examinations, the availability of publications, and readiness for public defence. All regulatory requirements for initiating the defence procedure have been fully met.

2. General Characteristics of the Submitted Doctoral Dissertation

- *Structure and length*

The doctoral dissertation submitted for review comprises 165 pages. In structural terms, the dissertation includes an introduction, three chapters, a conclusion, a list of references, and appendices.

From a content perspective, the dissertation consistently examines the theoretical foundations of management consulting and wine tourism, highlighting the specific characteristics of wine tourism as a complex and territorially embedded form of tourism activity. The study analyses good practices in the management of programmes and projects in wine tourism in both national and international contexts, as well as opportunities for national and international funding of projects in this field.

Particular emphasis is placed on the applied aspects of management consulting, with the development of an integrated consulting model aimed at enhancing the competitiveness and sustainable development of companies managing programmes in wine tourism. The results of an empirical study (questionnaire-based survey) are presented, on the basis of which conclusions, guidelines, and practical recommendations are formulated for improving the

management of programmes in wine tourism in Bulgaria.

- *Assessment of the relevance of the topic; the aim; the objectives; the object; the subject; and the main research thesis of the dissertation*

The topic of the doctoral dissertation is clearly and precisely formulated, addressing contemporary issues related to the development of wine tourism and the need to apply professional consulting and project-based approaches in the management of programmes within this specific tourism segment. The introduction contains all necessary components and provides a coherent and logical framework for the research. The relevance of the topic is convincingly justified, grounded both in the dynamic development of wine tourism and in the need for more structured and sustainable management of programmes and projects in this field.

Personal motivations for addressing the topic are also evident, related to the doctoral candidate's professional experience and practical expertise in the fields of project management and consulting activities. These motivations logically justify the choice of the research problem and lend the dissertation a distinctly practice-oriented character.

The object and subject of the research are appropriately and clearly defined. The object of the research comprises companies engaged in consulting activities related to the management of programmes in wine tourism, while the subject encompasses the possibilities for designing and implementing programmes through the instruments of management and project consulting.

The aim of the doctoral dissertation is to examine the application of management consulting in the management of programmes in wine tourism in Bulgaria and to propose an integrated model for enhancing the competitiveness and sustainable development of companies in the sector. To achieve this aim, five research objectives are formulated; these are logically sequenced, interrelated, and fully aligned with the stated aim. The main aim and objectives clearly reflect the research work undertaken and define the logical structure of the dissertation.

The research thesis is clearly and appropriately formulated, positing that the development and application of an integrated consulting model for the management of programmes in wine tourism lead to increased competitiveness and sustainable development of companies managing such programmes. The thesis is consistently developed and substantiated through the application of general scientific and applied research methods and approaches.

The methodological framework is appropriately selected in accordance with the research objectives and includes a combination of quantitative and qualitative methods, enabling an in-depth and well-grounded analysis. The stated research limitations are clearly identified and delineate the scope of the

study without compromising the achievement of the main aim of the dissertation; on the contrary, they contribute to its analytical focus and scientific rigor.

- *Review of the scientific literature used (assessment of the doctoral candidate's familiarity with the research problem)*

The scientific literature used in the doctoral dissertation demonstrates a solid theoretical grounding and an in-depth familiarity with the research problem. The list of references comprises 82 sources, including 20 in Bulgarian, 40 in foreign languages, and 22 online sources, reflecting an effort to combine classical academic works with contemporary research and up-to-date practical materials.

The dissertation draws on relevant publications addressing wine tourism, project and programme management, management consulting, sustainable development, and tourism financing. This enables the establishment of a robust theoretical foundation and the appropriate positioning of the author's contributions within the context of existing academic research. All sources are correctly cited in compliance with established academic referencing standards. The literature review is logically structured and functionally aligned with the research aims and objectives, supporting the substantiation of the author's thesis and the analysis of the empirical findings.

Overall, the exposition demonstrates that the doctoral candidate has assimilated and critically interpreted a substantial body of scientific and specialized literature necessary for achieving the objectives of the doctoral dissertation. The individual sections of the study are balanced and proportionate in relation to the theoretical and applied orientation of the research.

3. Assessment of the Scientific and Applied Research Results Obtained

- *Emphasis on the main scientific and/or applied research results achieved in the doctoral dissertation*

The first chapter of the doctoral dissertation presents an in-depth theoretical analysis of management and project consulting, as well as the specific characteristics of wine tourism as a complex and territorially embedded form of tourism activity. Key concepts, definitions, and approaches proposed by established Bulgarian and international authors related to project and programme management and consulting activities in tourism are examined. The relationship between project consulting and the strategic development of wine tourism is highlighted, with particular attention paid to the role of consulting services in coordination, resource management, and enhancing the competitiveness of tourism enterprises. The specific features and advantages of

applying management consulting in the implementation of programmes and projects in wine tourism in Bulgaria are clearly articulated.

The second chapter provides an analysis and assessment of programme and project management in wine tourism in both international and national contexts. Good practices from leading wine tourism destinations are presented, with emphasis placed on mechanisms for project planning, financing, and management. Opportunities for national and international funding of wine tourism projects are examined through an analysis of relevant programmes and financial instruments. An assessment of the current state and potential of wine tourism in Bulgaria is conducted, substantiating the need for the application of a professional consulting approach in the management of programmes within the sector. This chapter also presents the methodology and research tools of the empirical study, including the specifics of the questionnaire design, the indicators used, and the limitations of the study.

The third chapter analyses the results of the empirical research, outlining a profile of the surveyed companies and assessing their programme management practices in wine tourism. An integrated consulting model for programme management is proposed, aimed at enhancing the competitiveness and sustainable development of companies operating in the sector. Specific guidelines, actions, and recommendations for the implementation of consulting projects in wine tourism are formulated, highlighting key areas of impact, expected benefits, and potential risks. Challenges and future prospects for the development of the programme-based approach in wine tourism in Bulgaria are also identified.

The appendices to the doctoral dissertation further confirm the scope and depth of the research conducted, as well as the correct application of the selected methodological framework. The dissertation is written in a very good scientific language and style; terminology is used precisely and consistently, and the technical formatting complies with the requirements for this type of academic research. The bibliography used is appropriate to the aims and scope of the study.

- *Assessment of the methodology applied*

The doctoral dissertation applies a comprehensive methodology based on a combination of general scientific and applied research approaches and methods that are appropriate to the stated aim and to the specific nature of the research problem. The doctoral candidate employs a systems approach, comparative analysis and synthesis, induction and deduction, the expert method, as well as sociological research methods.

For the purposes of the empirical component, a questionnaire-based survey and in-depth interviews are used, enabling the collection and analysis of

primary data on programme management practices in wine tourism. Methods of observation and comparison are also applied, together with a combined and differentiated approach for evaluating the results obtained. The selected methodological toolkit is applied consistently and ensures the reliability and validity of the conclusions drawn.

- *Assessment of the fulfilment of the research objectives and the achievement of the aim of the doctoral dissertation*

The scientific and applied research results obtained provide sufficient grounds to conclude that the aim of the doctoral dissertation has been achieved and that the formulated research objectives have been successfully fulfilled. The conducted analysis and the developed integrated consulting model confirm the main research thesis regarding the role of management and project consulting in enhancing the competitiveness and sustainable development of companies managing programmes in wine tourism. The working hypotheses are substantiated and validated through the application of an appropriate methodology and the interpretation of the empirical research results. Overall, the doctoral dissertation demonstrates logical coherence, methodological consistency, and alignment between the aim, objectives, methods, and results.

4. Assessment of the Scientific and Applied Contributions

- *Evaluation of the contributions identified by the doctoral candidate*

The doctoral dissertation addresses a topical and significant research problem that remains insufficiently explored in the Bulgarian literature on wine tourism. This creates opportunities for a number of innovative elements and well-founded conclusions which have the potential to substantially improve tourism practice in this field.

- *Emphasis on the main scientific and/or applied contributions of the doctoral dissertation*

I accept the scientific and applied contributions identified by the doctoral candidate and consider his self-assessment to be realistic and well substantiated. The following more significant contributions of a theoretical and applied nature can be distinguished in the doctoral dissertation:

- The theoretical foundations and management approaches related to project and management consulting in tourism are systematised, and their applicability to the field of wine tourism is clarified.
- The specific characteristics of wine tourism as a complex form of tourism activity are analysed, demonstrating the need for a programme-based and integrated management approach involving interaction among various stakeholders.
- Good practices and funding opportunities for programmes and

projects in wine tourism are examined in both national and international contexts, thereby expanding knowledge of applicable financial and management instruments in the sector.

- An original integrated consulting model for programme management in wine tourism is developed, aimed at enhancing the competitiveness and sustainable development of companies operating in this field.
- Practical guidelines and recommendations are formulated for the implementation of consulting projects in the management of wine tourism programmes in Bulgaria, and future development perspectives for this tourism segment are outlined.

The identified contributions are the result of the author's independent research work. They contribute to the enrichment of both theory and practice in the fields of tourism management and project consulting and offer an applicable framework for more effective programme management in wine tourism within the Bulgarian destination context.

5. Assessment of the Publications Related to the Doctoral Dissertation

- *List of publications*

The doctoral candidate has two publications related to the topic of the doctoral dissertation, which reflect key aspects of the research problem and present results from the conducted scientific study. The publications include one scientific article and one monograph, published in compliance with the established requirements. The article is co-authored, with the doctoral candidate's individual contribution clearly identified and correctly declared.

- *Assessment of the dissemination of the research results in the scientific literature*

I consider that the submitted publications adequately reflect the doctoral candidate's scientific results and are sufficiently representative for the public dissemination of the conclusions and applied research outcomes of the doctoral dissertation among the academic community and relevant professional circles.

The publication activity related to the topic of the doctoral dissertation meets and exceeds the minimum national requirements for the award of the educational and scientific degree Doctor, in accordance with Article 2b, paragraphs 2 and 3 of the Academic Staff Development Act of the Republic of Bulgaria, as also confirmed by the decision of the scientific jury to admit the doctoral candidate to public defence.

6. Assessment of the Dissertation Abstract

- *Evaluation of the accuracy and completeness of the reflection of the dissertation content in the abstract*

The dissertation abstract accurately and correctly reflects the content of the doctoral dissertation. It is developed in a volume of 63 pages of typed text and is presented in both Bulgarian and English, in compliance with the requirements of the Academic Staff Development Act and the internal regulations of the University of National and World Economy.

In terms of structure, the abstract includes: a general description of the doctoral dissertation, structure and content, a synthesised presentation of the main results, a statement of the scientific and applied contributions, a list of publications related to the topic of the doctoral dissertation, and a declaration of authorship and originality. The exposition in the abstract is clear, systematic, and logically consistent with the main text of the dissertation, enabling the reader to gain a comprehensive and objective understanding of the aims, methodology, results, and contributions of the research.

7. Critical Remarks, Recommendations, and Questions

The doctoral dissertation represents a complete and coherent scientific study; therefore, I do not formulate any substantial critical remarks regarding its structure, methodology, or achieved results. As a recommendation for future research, the possibility may be noted for the doctoral candidate to expand and deepen his research through empirical testing of the developed integrated consulting model across a broader range of companies and destinations. This recommendation is developmental in nature and does not call into question the scientific and applied merits of the doctoral dissertation.

8. Conclusion

The doctoral dissertation formulates clear aims and research objectives, which the doctoral candidate Dimitar Valentinov Krastev has convincingly achieved and fulfilled. The study is characterised by a thorough and systematic approach, sound argumentation, and the correct application of the selected methodology. Both established scientific sources and relevant current regulatory and programme documents related to the research topic have been examined. The analyses conducted are logically consistent and well substantiated, and the conclusions and recommendations formulated derive directly from the results of the theoretical and empirical research.

The doctoral candidate's self-assessment of the scientific and applied contributions is realistic and corresponds to the results actually achieved. The doctoral candidate has publications related to the topic of the dissertation,

through which the research results have been presented and disseminated to the academic community and professional practice. The reviewed doctoral dissertation represents an independent scientific achievement which, through its topic, theoretical generalisations, applied models, conclusions, and recommendations, makes a significant contribution to both theory and practice in the field of programme management in wine tourism.

All of the above provides sufficient grounds for me to unequivocally propose to the esteemed members of the scientific jury to vote “IN FAVOUR” of awarding the educational and scientific degree Doctor in Professional Field 3.8 Economics, Scientific Field Economics and Management (Tourism), to Dimitar Valentinov Krastev, a doctoral candidate in an individual form of study at the Department of Tourism Economics of the University of National and World Economy.

**Date: 12 February 2026
Sofia**

**Reviewer:
(Prof. Dr. Elenita Velikova)**